

Za domače vaje naj imajo otroci, ki se za to zanimajo, skieno knjigo, ki jo naj učitelj pregleduje v določenih dobah.

Sicer pa uspeh v risanju ni toliko odvisen od materiala kakor od učiteljeve osebnosti in njegovega navdušenja za predmet. Kdor je za stvar vnet, sugerira svojo gorečnost tudi učencem, in to je najboljša metoda.

Ni vse novo, kar se zahteva v novodobnem risanju. Gotovo je, da moramo ohraniti, kar je dobrega starega.

Mnogo faktorjev pa je le treba, da se uresničijo vse ideje modernih zahtev. Pri nas so pa ponekod razmere še slabe. Pa tudi podrugod ni vse kakor bi moralo biti, sicer bi se ne pisalo:

„Nur diejenigen Völker werden sich im Wettkampfe behaupten, die die besten, d. h. die zeitgemässesten Schulen haben, und veraltete Schulen wären für unser Volk vielleicht eine noch grössere Gefahr als veraltete Kriegsschiffe und Kanonen.“

Nam je na tem, da se šole izboljšajo in da se risanju odkaže v moderni šoli prostor, ki mu gre. Vse drugo stori učiteljeva ljubezen do predmeta. Z njo stoji in pade uspeh nove metode. Lichtwark je rekel l. 1901. na umetniško vzgojnem shodu v Draždanih: „Alle Schulreformen stehen und fallen mit dem Lehrer. Die besten Studienpläne können ihn nicht beflügeln, die schlechtesten, die man am grünen Tisch zu ersinnen vermag, ihn nicht hemmen. Der Kern seiner Wirkungsfähigkeit liegt in der lebendigen Kraft, die er entfaltet, und in der Kraft, die er in seinen Schülern entwickelt.“

Naj se nihče ne sili, ako ni prepričan, da je ta ali ona metoda dobra. To bi bilo najslabše. Komur pa je do stvari, naj poizkuša z vneto. Skupno delo nas dovede na pravo pot. Da se morejo doseči uspehi, to so kazale v jeseni v Ljubljani iz vseh šol razstavljena dela. Kadar je učitelj prepričan, da je njegova metoda dobra, naj daruje svoje delo in svoj trud v obliki blagor.

Brez mnogovrstnih vaj in porabe časa pa tudi najboljši učitelj po najboljših metodah ne doseže v risanju ničesar. Treba je najprej časa. John Ruskin pravi (str. XXIV, Grundlage des Zeichnens): „Ohne dass die Hand unablässig schafft und sich so sorgfältig und ständig übt, als notwendig ist, um irgend ein Handwerk zu erlernen, ist kein Zeichnen möglich.“

Iz vseh knjig, ki so se pisale o risanju, se da posneti malo porabnega, in vendar jih ne moremo ignorirati. Na stotine štejejo razna dela in še ni izčrpan ves vir, ki teče iz spoznanja in žubori iz prakse. Učitelj si mora ustvariti svojo metodo; pisati pa se še da mnogo knjig. Nam gre za to, da preide beseda v dejanje, zakaj „vsaka predstava umrje, ki je ostala neizražena“. — Naše geslo bodi: Vzgojujmo narod, da bo narod dejanja in ne narod praznih besed! (Dalje.)

Književnost in umetnost.

Zvonček ima v 8. številu to-le vsebino: 1. Zjutraj in zvečer. Sokolov. Pesmi. — 2. Na semnju. Andrej Rapè. Povest. — 3. Lena muca. Sokolov. Pesem. — 4. Pozdrav. E. Gangl. Pesem s podobo. — 5. Sosed. Sylvester K. Bajka. — 6. Kenguruj. Lad. Ogorek. Poučni spis s podobo. — 7. Koki na potovanju. Sylvester K. Povest. — 8. Vesela družba. Podoba v barvotisku. — 9. Poletni gosti. Podoba. — 10. Igrišče. I. B. Zabavni spis s podobo. — 11. Časa modrosti. E. Gangl. Povest. — 12. Sojenice. Sokolov. Pesem. — 13. V boj. E. Gangl. Pesem s podobo. — 14. Pouk in zabava. Mladi risar. A. Sič. — Število III. na uri. — Največja ruska mesta. — V šolo. Iv. Kiferle. Uglasbena pesem. — Kralj in berač. — Kopriva — hranilo in zdravilo. — Milijon kron. — Kaj je bilijon? — Največja nemška

mesta. — Koliko domače živine je na svetu? — Dokdaj bo še svet? — Uganke. — Rešitev.

Pristopajmo k „Matici Hrvatski!“ Prejeli smo in objavljamo: Sredi političnih kriz sta stopili „Matica Slovenska“ in „Matica Hrvatska“ v ožjo zvezo, da bi očuvali dedino naših preporoditeljev in ovarali tisočletno našo zajednico.

Vsled tega dobiva „Mat. Slov.“ po Hrvaškem nove poverjenike in več članov, nego jih je imela dosle.

Število slovenskih članov „Matice Hrvatske“, ki je zadnja leta močno padalo zaradi naše brezbriznosti, pa mora tudi zopet rasti, da naš idealizem ne ostane na papirju.

Članarina „Matice Hrvatske“ je 3 K. a knjig dobimo 9, recí: devet, leposlovnih in poučnih. Med njimi bo letos kot nekaj posebnega: „Kolo hrv. umetnikov“, zbornik v velikem formatu z reprodukcijami 50 del hrvaških slikarjev in kiparjev, prava salonska knjiga. Drug velik zbornik je „Hrv. Kolo“, kjer bo poleg povesti in črtic tudi par razprav o Slovencih v slovenskem jeziku.

Končno pa je zlasti poudariti „Antologijo (Cvetje) slovenskega pesništva“ od Vodnika do najnovejše dobe. Priredi jo prof. dr. Ilešič. Dosle nismo imeli Slovenci take antologije. Že zaradi te antologije mora pristopiti k „Matici Hrv.“ vsak Slovenec, ki mu je mar naše književnosti.

Sploh bo odsle „Matica Hrv.“ izdajala tudi eno slovensko knjigo.

Vsak novi slovenski član „Matice Hrv.“ dobi hrvaško-slovenski slovarček navrh.

Opozarjamo gg. poverjenike, da je članarina za Slovence znižana na 3 K.

Okrajne učit. knjižnice bi morale vse pristopiti.

Učiteljem — turistom priporočamo knjižico „Savinske planine“, ki jo je sestavil naš tovariš Fr. Kocbek, nadučitelj v Gorujem gradu. Tako izborna sestavljenega vodnika nismo še imeli Slovenci. Vsakemu, ki misli poleteti v krasne Savinske planine, je ta knjižica neobhodno potrebna. Tudi za domovinoslovje je velike važnosti. Knjižica se dobi pri pisatelju s poštnino vred za 1 K 20 h. V knjižici so popisane ne samo Savinske planine v ožjem smislu, temveč tudi Mrzlica pri Celju, „Uršula“ pri Slovenjem gradu, Gora Oljka, Peca in Obir. Razentega so v knjižici tudi kratka navodila hribolazcem. Gore so popisane vobče, pa tudi vsaka posebe. Knjižico krasita dve sliki: „Kvehekova koča in Česka koča“. Vrhutega je še pridejan „Pogled od Ljubljane na Savinske planine“ in pa dobro izveden zemljevid Savinskih planin, ki ga je risal tovariš J. Armič.

Tovariši, kupujte dela svojih kolegov!

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani so darovali: Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zbralo med člani ob priliki gostoljubnosti tovariša Sekirnika, dne 5. t. m. 24 K; g. August Jenko, pekovski mojster in h. posestnik na Marije Terezije cesti št. 7 v Ljubljani, 20 K; sl. županstvo mestne občine v Metliki na račun pokroviteljine 50 K. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Osebnosti na Kranjskem. Absolvirani učiteljski kandidat Anton Lamut iz Sela pride v Radeče, absolvirana učiteljska kandidatinja Josipina Jerman iz Krškega je nameščena v Velikem Trnju; učiteljica Josipina Muc od Bele cerkve pride v Ornečo vas; učiteljica Ema Tirlik v St. Jerneju je resignirala na svoje mesto; učiteljica Ana Zevnik iz Škocijana in Marija Garbajs iz Tržišča sta imenovani definitivnoma učiteljicama v Gorjah, oziroma Toplicah pri Zagorju; za provizoričnega učitelja v St. Jerneju je imenovan absolvirani učit. kandidat Egon Gregorič iz Kostanjevice; za provizorično učiteljico v Škocijanu je imenovana učiteljica Matilda Blaganje-Gorišek iz Trebelnega, v Tržišču absolvirana učit. kandidatinja Gabrijela Čerov iz Ljubljane in v St. Rupertu absolvirana učit. kandidatinja Severa Reil. Provizorična učiteljica Iva Orel iz Mokronoga pride v Trebelno. Učitelj Ivan Magerl iz Svibenj je nameščen na meščanski šoli na Krškem, v Svibenju pa pride kot suplent Josip Pečnik iz Telč.

Imenovani so v ptujskem okraju gg.: Pavel Flere od Sv. Marka, zač. učitelj pri Sv. Lorencu v Slov. goricah, potem absol. učiteljski kandidat oz. kandidatinje: Kotzmuth Marija v Manjšperg, Wesiak Ana k Sv. Vidu, Čeh Ivan k Sv. Marjeti, Friedl Adolf v Sela, Zihner Alojzij k Sv. Marku in Lešnik Miroslav na novo razširjeno štirirazrednico v Zavrču, Sel Ivan k Sv. Lovrencu na Dr. polju.

Iz seje tolminskega c. kr. okr. šol. sveta nam poročajo: Kenda Josip, učit. vodja na Ljubinju, se upokoji na lastno prošnjo. Dva učitelja in ena učiteljica dobé priznanje za uspešno in vztrajno delovanje v šoli, eden dobi grajo. Gruntarju Milanu se prizna I. petletnino. Dva učitelja dobita podporo, eden predplačo. — Začasno so nastavljeni: Hauptmann za Breginj, Rafaela Gomišček za Ljubinj, Sedej in Mikuš za Tolmin, Ana Perin za Sedlo, Rustja za Novake, Borštnik za Cerkno, Ivančič za Borjano, Tauš Josip za Hudo južno, Merhar za Plužnje, Močnik za Gorje. Premesti se Bogumil Bratina na Sela. Definitivno so imenovani: Prijatelj za Grahovo, Boltar za Podbrdo, Gabršek za Kal, Peternej za Sebelje, Fajgel za Trebušo, Trebše za Sedlo. — Sklene se zidanje šol. poslopja v Novakih.

Županom v Krškem je zopet izvoljen dr. Tomaž Romih, ravnatelj tamkajšnje meščanske šole.

Zakon v varstvo otrok. Dne 7. julija t. l. je imel najvišji zdravstveni svet na Dunaju sejo, pri kateri je predlagal zdravstveni svetnik dr. Ivan Dvořák, naj se sestavijo osnovni načrti za državni zakon v varstvo otrok. V pretresovanje te zadeve se je izvolil poseben odsek. Če se tak zakon uveljavi, potem se bo, če že ne odpravilo, pa vsaj izdatno omejilo tako razširjeno, ponekod bestialno mučenje otrok.

„Naš List“ priobčuje že dlje časa razpravo „Naš položaj, učiteljstvo in nova stranka.“ Svoje čitatelje in čitateljice opozarjamo na to razpravo.

Kongres jugoslovanskih novinarjev otvorijo dne 26. t. m. v Sofiji v veliki dvorani „Slavjanske besede“.

O naši tiskarni pišejo v zadnji številki „Učiteljské Noviny“, ki vobče pazno motre delovanje slovenskega naprednega učiteljstva.

Učiteljske hranilnice in posojilnice imajo Čehi, Slovenci, Hrvati, Srbi na Ogrskem, Poljaki in Rusini v Galiciji in Bukovini. Poljsko „Krajove Towarzystwo zaliczkowe nauczycielskie“ posluje v Levovu in obstoji šele eno leto. V tej dobi je bilo 61.708 K vlog in 38.649 K izplačil.

Umrl je v Gorici g. Fran Budan, bivši profesor na nekdanjem moškem učiteljskem v Gorici in okr. šolski nadzornik. Pokojnik je bil doma iz Štandreža. N. v m. p.!

Popust učiteljem v kopališču „Krapinske toplice“. Ravnateljstvo tega zdravilišča je javilo odboru „Saveza hrv. učit. društva“, da imajo njega člani 50 % popusta od kopeli in kopališke takse, ako stanujejo v kopaliških hišah in jedo v kopališki restavraciji.

Liberalci in učiteljstvo. Zadnji „Domoljub“ piše: „Učiteljstvo na Kranjskem je v veliki večini vedno šlo z liberalci in agitiralo zanje pri vseh volitvah. V zahvalo jih je pretečeni teden dr. Tavčar prav pošteno in robato ozmerjal. Po pravici jim je povedal to, da hoče najneznatnejši učiteljček na deželi igrati vlogo malega paše, ne stori pa družega, kakor da po krémah zabavlja na ves svet. Dr. Tavčar je povedal liberalnim učiteljem, da so za nič, da so šolski uspehi sploh slabi. Le tri učitelje Tavčar spoštuje in te imenuje bele vrane. Te bele vrane so naslednji možje: Fabinc na Jesenicah. Žirovnik v Št. Vidu nad Ljubljano in znani Grmek v Sori. Vsi drugi so brez pomena. Še eno resnico jim je zabrusil Tavčar v obraz. Znano je, da se liberalni učitelji najmarljivejši dopisniki umazanega „Slov. Naroda“. Res je tudi, da je v dopisih „Narodovih“ vse polno surovih in nesramnih laži. In dr. Tavčar dela odgovorne za tako pisarjenje učitelje, ko pravi: „Povedati pa moramo, da nas ni nihče tolikrat zapeljal in zlorabil, kakor prav nekateri učitelji — — —“. Tako pridigo je torej dr. Tavčar napravil liberalnemu učiteljstvu, ki bo pa gotovo takoj pozabilo te psovke in pričakovalo zopet milostnega pogleda od mogočnega terorizatorja Tavčarja. Mi pa le to rečemo: Kar je učiteljstvo iskalo, to je sedaj prejelo. Motilo se je, če je pričakovalo od liberalne stranke kaj drugega, morda celo povišanje plače.“ — Tako sta se našla dva prijatelja: „Slovenski Narod“ in „Domoljub“. To je lep

uspeh plemenitega članka „Slovenskega Naroda“! Čestitamo! „Domoljubu“ povemo le toliko, da se krivica, ki jo je storil „Narod“ učiteljstvu, ne da poravnati, da torej zaman pričakuje, da bo učiteljstvo kdaj pozabilo te psovke in pričakovalo milostnega pogleda mogočnega terorizatorja. Kar je storjeno, je storjeno!

Umrl je 2. t. m. v tržaški bolnišnici pri operaciji hrvaški učit. abiturijent Jožef Mezgec. Med svojimi kolegi je bil jako priljubljen in stavili smo vanj mnogo nad. Namenjen je bil na slikarsko akademijo da bi se izpopolnil v slikanju, a zgodnja smrt mu je prekrizala račune. Priljubljenemu tovarišu kličejo kolegi: Lahka ti zemljica!

Avstrijski proračun za leto 1907. Kakor poročajo z Dunaja, bodo sredi tega meseca dovršene konference za ustanovljenje proračuna. Že sedaj je možno videti glavne obrise proračuna za leto 1907. V proračunu je zopet povišana plača raznim državnim uradnikom. Za same uradnike državnih železnic bi moral proračun narasti za približno 4 mil. kron. Za šolstvo — nič.

Efektna loterija na Vidmu. Ker se je od te dobrodelne loterije razpečalo tako malo srečk, da so pokriti komaj upravní stroški, je občina likvidirala ter se bodo vsem posestnikom srečk vrnilí vplačani zneski, ako to tekom treh mesecev zahtevajo in vpošljejo srečke. — Toliko v pojasnilo vsem onim, ki povprašujejo, kaj je s to loterijo.

V Rajhenburgu se je vršil dne 10. t. m. zaupni shod, ki je imel določiti kandidata za deželnega poslanca za breziški politični okraj. Shod je sklicalo politično društvo „Sava“ ter so bili vabljeni vsi župani, župniki, šolski voditelji in — poverjeniki družbe sv. Mohorja! Kandidaturo sta prijavila dr. Jankovič iz Kozjega, znani klerikalec Šušteršič — Koroščevega kalibra, ter posojilnični tajnik in posestnik Kunej iz Brežic, zadnji kot kandidat neodvisnih kmetov. Dasiravno so duhovniki Jankoviča kovali v deveta nebesa — da je zopet vera v nevarnosti, se samo ob sebi razume — se niso kmetiški zaupniki prav nič ogreli zanj. Pred glasovanjem so jo nekateri popihali iz dvorane, boječ se župnikove zamere. Vkljub temu, da so župniki kot poverjeniki mohorske družbe dvakrat glasovali ter so odborniki obeh političnih društev oddali svoj glas Jankoviču, je dobil ta le neznatno večino 6 glasov. Izmed navzočih nadučiteljev sta glasovala dva za — Jankoviča! Mi smo s tema „tudi — tovarišema“ že itak obračunali. Vsi zavedni tovariši oddajo dne 21. t. m. svoj glas Benjaminu Kuneju!

Tretji katoliški shod se vrši v Ljubljani dne 26., 27. in 28. t. m. Katoliški shod? Ne! Ta shod ne bo nič drugega, nego velika klerikalna demonstracija, katere namen je, obuditi v javnosti mnenje, da tiči ves slovenski narod v sponah klerikalizma, da mu je zapadla tudi še Ljubljana. Kar nazivljajo klerikaleci „katoliško“, to je do kosti in mozga klerikalno. Vse ima samonamen, oropati Slovence vsake svobode, vsake samostojnosti v mišljenju in čuvstvovanju, vse naše javno in zasebno življenje spraviti v odvisnost od politikujočih duhovščine. To in nič drugega je namen tudi tretjemu katoliškemu shodu, za katerega dela klerikalno časopisje velikansko reklamo, da privedejo prečastiti gospodje politiki v Ljubljano mnogobrojne množice nerazsodnih ljudi, ki bodo tu zapravljali čas in denar in se vrnili še bolj zaslepljeni in fanatizovani, nego so prišli v Ljubljano. A nekaj boli klerikalni generalni štab v Ljubljani. Koroški Slovenci so odpovedali udeležbo na tej klerikalni demonstraciji. Dr. Šušteršič, kranjski klerikalni bog, jih je oropal za en državnozborski mandat, in užaljenost koroških Slovencev se mu je uprla in odrekla pokorščino. Gotovo pride doba, ko se upre klerikalni strahovladi vse ljudstvo. Da se to zgodi, je treba neprestanega, vztrajnega dela, je treba prave, svobodne izobrazbe, ki bodi neodvisna od vsakega klerikalnega vpliva, je treba, da se izjavimo kratko in precizno — svobodne šole. — Seveda se noben učitelj ne udeleži tega klerikalnega shoda, ker bi bilo to zanj nečastno in poniževalno. — Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke sklicuje za tiste dni v Ljubljano velik shod, kjer hočejo demonstrirati, da ima tudi svobodna misel na Slovenskem tla in bojevnike.

Kako se nam je ravnati ob nevihti. Najvarnejše je, da smo ob nevihti v sredi sobe. Ako nas nevihta zasači pod milim nebom, korakajmo enakomerno dalje. Nevarnost postane večja, ako se spustimo v tek, še bolj pa, ako obstanemo na

mestu. Izogibati se moramo gričev in stoječih vodá. Jako pogostoma svare vedriti pod drevesi. Posamezno rastoča drevesa so v tem oziru posebno nevarna. Sicer pa je nevarnost, da udari strela v drevesa, odvisna od različnih vrst drevja. Najbolj privlačuje strela hrast. Označimo privlačnost strele pri bukvi z 1, tedaj moramo postaviti za igličasto drevje število 9, za javor in lipo 12 in za hrast število 34. To različnost provzročuje notranja sestava dreves. Ako je mogoče, bodimo najmanj 5 do 6 m oddaljeni od najbolj zunanjih vej dotičnega drevesa. Da si zmanjšamo ter se iznebimo strahu pred nevihto, v to nam služijo nekatera obča razmotrivanja. Dasiravno se je število strele v zadnjih letih, kakor nam dokazuje statistika, znatno povečalo, vendar udari ta v Nemčiji letnih samo 200—300 oseb in med temi usmrti 50—100 oseb. Izmed enega milijona poslopij poškode strela v Nemčiji na leto samo 271 do 404, kakršna je ravno okolica. Iz tega je razvidno, da le malokoga zadene strela. — Bliskov, ki se označujejo le z gromom, naj se ne strašimo, ker blisk mnogo prej zapazimo, kakor zaslišimo gromenje. Pa tudi vsi bliski, ki jih vidimo, niso nevarni. Ker se širi svetloba v sekundi s hitrostjo 304.000 kilometrov, tedaj mora tudi blisk zadeti v tistem trenutku, ki nas loči od njega, ako leti v smeri proti nam. Vsak blisk torej, ki ga vidimo, je že dosegel drug cilj. Končno smo nekako pomirjeni, ako vemo, v kaki razdalji se spuščajo strele. To se lahko zračuni na jako enostaven način. Hitrost svetlobe v eni sekundi je 304.000 km., hitrost glasu znaša pa le 340 m v istem času, torej moramo le število sekund, ki preteče med časom, ko se zabliška in zagrmí, s hitrostjo, s katera se širi glas, torej s številko 340, pomnožiti, in tako dobimo v metrih daljavo, iz katere je prišel blisk. Še enostavneje dobimo to daljavo, ako računamo na vsake tri sekunde, ki so pretekle potem, ko smo opazili blisk, približno 1 km.

P. n. e. kr. okrajne šolske nadzornike prosim, da mi blagovolijo poslati za „Letopis“ Slovenske Šolske Maticе teme in teze, ki so se obravnavale, oziroma vsprejele pri letošnjih okrajnih učiteljskih konferencah. V Ljubljani, dne 1. avgusta 1906. Jakob Dimnik, nadučitelj.

Razgled po šolskem svetu.

— **Šolske razmere v Ljubljani.** V preteklem šolskem letu je bilo med 3056 šolskimi otroci ljubljanskih slovenskih ljudskih šol po narodnosti 15 Nemcev, med 688 otroci nemških ljudskih šol pa je bilo 238 slovenskih otrok, torej več kot tretjina. Iz tega je razvidno, da je trditev o veliki narodni zavednosti Ljubljančanov najbrže samo — bajka. Nemara je še vedno resnična tista stara: Ljubljanec — zaspanec!

— **Veliki dar istrski družbi sv. Cirila in Metodija.** Bivši blagajnik Alleghenske „Narodne Obrane“, g. A. Srivanić, je poslal nedavno ravnateljstvu družbe sv. Cirila in Metodija za Istro 4000 kron.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je imela v minolem letu 17 ljudsko-šolskih razredov in 11 otroških vrteev. Vseh otrok je bilo koncem leta v družbinah zavodih 1886; če bi bilo dovolj sredstev, bi n. pr. na tržaški deški in dekliški šoli napolnili še 6 razredov ter bi otvorili otroške vrte v Studencih pri Mariboru, Gradcu, Borovljah in Železni kaplji, kjer so najbolj potrebni. — Družbi so pripadale preteklo leto slovenske paralelke dekliške ljudske šole v Mariboru, dosedanja 2 razreda se letos razširila na tri. — Pri družbi se je ustanovil penzijski sklad, ker je primanjkovalo svetnih učnih oseb. S tem nameravajo pridobiti dobro učiteljstvo.

— **Novi oddelni predstojnik** za nauk in bogočastje pri deželni vladi v Zagrebu je postal Milan Rojec, odvetnik v Belovaru.

— **„Hrvatsko društvo za namještanje naučnika u obrt i trgovinu“** ima nalogo, da pribori Hrvatom mesta v obrti in trgovini, ker se je tjakaj zajedlo že mnogo tujega elementa.

— **Učiteljstvo v Črni gori** se je poslužilo letos modernega orožja v gospodarstvenem boju: štrajka. Gospodar knez Nikola je imel glede sijaja svojega dvora, ki ga naj uvrsti v isti red z drugimi potentati, toliko težkih in velikih skrbi, da

ni utegnil opravičenih zahtev črnogorskega učiteljstva niti slišati. Nato je izjavilo 62 učiteljev, da ustavi za toliko časa svoje delovanje v šoli, dokler mu ne izboljšajo gmotnega položaja. Tudi cetinjski „Učiteljski List“ je nehal izhajati.

— **V Budejovicah** dobe s prihodnjim šolskim letom drugo nemško meščansko šolo, dasi je tam $\frac{3}{4}$ Čehov, in bi torej morali ti dobiti drugo češko meščansko šolo.

— **Stanje občin ljudskih in meščanskih šol v Dalmaciji.** V šolskem letu 1904/5 je bilo v Dalmaciji 8 meščanskih šol: 5 moških, 1 ženska in 2 zasebni. Javnih ljudskih, zasilnih in zasebnih pa je bilo 435. Na vseh teh šolah je delovalo 759 učiteljev in učiteljic. Supetarski okraj je najbolj preskrbljen s šolstvom, najslabše pa kninski okraj. V petarskem okraju je šola v vsakem kraju, kjer je to potrebno, v kninskem okraju pa uživa šolski pouk le ena tretjina ljudstva. Kninska občina ima 33.000 prebivalcev, pa samo devet šol, od katerih sta dve zaprti že pet let, ker ju nečejo popraviti.

— **Romunska** ima dve vsenčilišči, eno v Bukareštu, drugo v Jusiju, ki je glavno mesto Moldavske.

— **Italijanski naučni minister** Fusinato je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan poslanec Rava.

— **Švedija.** Švedsko turistovsko društvo je darovalo učiteljskem 2000 K, da porabijo ta denar za naučna potovanja učiteljskih pripravnikov.

— **Nagrade za metulje.** Srbska vlada daje nagrade tistim učencem ljudskih šol, ki love metulje. Iz tega vzroka so učenci doslej naložili že 21 milijonov metuljev. Ministrstvo je izplačalo učencem kot nagrado za vsakih 500 metuljev po 20 para. S tem je mnogo storjeno za drevje in poljske sadeže.

— **Zvezo ljudskošolskega, meščanskošolskega, srednješolskega in visokošolskega učiteljstva** so ustanovili na Moravskem. Za predsednika je izvoljen profesor češke tehnike v Brnu dr. V. Novak. Ta velika organizacija je doslej edina svoje vrste v Avstriji.

— **Žalostne razmere italijanskega učiteljstva.** Neki italijanski časopis priobčuje članek, ki opisuje žalostne razmere italijanskega učiteljstva. Razmere, kakršne še danes vladajo v Kalabriji, so skoro neverjetne. Tam ni nič novega, ako čaka učitelj 10 mesecev na svojo plačo. — Ko sem začetkom osemdesetih let, pravi pisec imenovanega članka, pisal za Dittesa razpravo o italijanskem šolstvu, ni mogel ta verovati, da res obstoje take razmere v „lepi Italiji.“ Pa tudi danes, ko je odtedaj minilo že četrto stoletje, ni nič na boljem. V zemlji, kjer znaša število analfabetov še vedno 60 odstotkov, kjer puščajo kapital rajši mrtev, nego da ga plodonosno nalože v občo blaginjo, ni ljudski učitelj in učiteljica v očeh onih, ki izsesavajo narod, nič drugega nego navadna ničla.

— **Pod kontrolo — bajonetov.** „Pravo Lidu“ naznaja, da je izdal češki cesarski namestnik strogo zaupno odredbo, ki ukazuje orožništvu, naj dobro pazi na tisto učiteljstvo in uradništvo, ki se udeležuje protestnih zborovanj proti poklerikaljenju šolstva. Imenovani list pravi, da bo zato govoril tudi dunajski parlament, ki bo poučil češkega cesarskega namestnika in morda še koga drugega, da ne sme svoje službe prodajati stranki svojega politiskega prepričanja.

— **Stanje šolstva na Angleškem.** Angleška ima 12.157 občinskih šol s 3.083.990 otrok, 16.320 cerkvenih šol s 3.305.949 otrok, 1843 rimskokatoliških šol s 135.868 otrok, 24 izraelskih šol z 8149 otrok in 949 šol s 171.471 otrok brez konfesijskega značaja. Londonske ljudske šole nadzoruje 27 državnih šolskih nadzornikov. V službi mesta Londona so: 1 vrhovni šolski nadzornik, 4 okrožni šolski nadzorniki, 12 okrajnih šolskih nadzornikov, 12 pomožnih nadzornikov, 1 nadzornica za ročna dela, 2 nadzornika za umetnost, 1 nadzornica za šolske kuhinje in 1 organizatorica za gospodinjstvo. Uprava šol stane 200.000 funtov šterlingov ali okolo 6 milijonov kron.

— **Društvo za internacionalno izmenjavanje otrok.** Leta 1903. so izmenjali 25 otrok, 1904. leta 44 otrok, 1905. leta 66 otrok. Največ otrok pripada Nemčiji in Francoski, namreč 58 od 66. Med francosko in Angleško je izmenjanih samo 7 otrok. Na Francoskem se tej odredbi največ odzivljejo uradniki, zdravniki in učitelji.